

V Bruselu dne 29.3.2023
SWD(2023) 179 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,
kterou se mění směrnice 2009/102/ES a (EU) 2017/1132, pokud jde o další rozšíření a
modernizaci využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností

{COM(2023) 177 final} - {SEC(2023) 377 final} - {SWD(2023) 177 final} -
{SWD(2023) 178 final}

Souhrnný přehled
Zpráva o posouzení dopadů v souvislosti s podnětem týkajícím se modernizace práva obchodních společností
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
<p>V současné době brání přístupu ke spolehlivým informacím o společnostech z obchodních rejstříků a jejich využívání v přeshraničních situacích určité překážky.</p> <p>Za prvé, údaje o společnostech, které zúčastněné strany jako přímí uživatelé hledají, nejsou zatím dostatečně dostupné ve vnitrostátních obchodních rejstřících a/nebo na úrovni EU prostřednictvím systému propojení obchodních rejstříků (BRIS). To se týká zejména informací na úrovni EU o jiných právních formách, než jsou kapitálové společnosti (např. osobní společnosti), místě vedení společnosti a místě hlavní hospodářské činnosti, koncernech a pobočkách společností ze třetích zemí. Systém BRIS a další systémy propojení na úrovni EU, například systém propojení registrů skutečných majitelů (BORIS), nejsou v současné době propojeny.</p> <p>Za druhé, používání těchto údajů o společnostech v případě, že společnosti zřizují dceřiné společnosti nebo pobočky v jiných členských státech, je ztíženo nebo není možné. Společnosti často musí znovu předkládat údaje o společnosti, které jsou v jejich vnitrostátních obchodních rejstřících, a také splnit náročné náležitosti (např. legalizace/apostila, ověřený překlad). Podobné překážky byly hlášeny i v jiných přeshraničních situacích, včetně jednání s příslušnými orgány nebo soudy. Rejstříky nebo orgány často nepovažují údaje o společnostech z jiných členských států za dostatečně spolehlivé, což vede k právní nejistotě, nákladům a průtahům. Vnitrostátní výpisy z obchodního rejstříku se liší a nelze je použít v přeshraničních situacích bez zatěžujících náležitostí.</p> <p>Tyto problémy je třeba řešit na úrovni EU, protože současné překážky brání přístupu k informacím o společnostech a jejich využívání jsou způsobeny zejména rozdílnými vnitrostátními pravidly a nedostatkem vhodných pravidel na úrovni EU.</p>
Čeho by mělo být dosaženo?
<p>Celkovým cílem je zvýšit transparentnost a důvěru v podnikatelské prostředí, dosáhnout digitalizovanějších a propojenějších přeshraničních veřejných služeb pro společnosti, usnadnit přeshraniční expanzi pro malé a střední podniky a zlepšit účinnost opatření EU proti zneužívání a podvodům, což povede k integrovanějšímu a digitalizovanějšímu jednotnému trhu.</p> <p>Konkrétním cílem tohoto podnětu je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvýšit množství údajů o společnostech dostupných v obchodních rejstřících a/nebo v systému BRIS a zlepšit jejich spolehlivost, - umožnit přímé použití údajů o společnostech dostupných v obchodních rejstřících při zřizování poboček nebo dceřiných společností v jiných členských státech a při jiných přeshraničních činnostech a situacích.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
<p>Opatření na úrovni EU přináší výraznou přidanou hodnotu, protože tento podnět se zaměřuje na přeshraniční otázky: přístup k údajům o společnostech, jejich dostupnost a spolehlivost v přeshraničním kontextu a jejich přeshraniční využívání. Vzhledem k přeshraniční povaze problémů by nemohly členské státy dosáhnout dostatečného zlepšení samy.</p> <p>Bez opatření na úrovni EU by vnitrostátní nebo regionální iniciativy, které by řešily rostoucí poptávku po přeshraničních výměnách údajů o společnostech a potřebu usnadnit jejich přeshraniční využívání, pravděpodobně vedly k rozdílným vnitrostátním pravidlům a potenciálně překrývajícím se požadavkům na podávání zpráv, což by zvýšilo administrativní zátěž společností. Iniciativy soukromého sektoru, např. ze strany komerčních poskytovatelů</p>

služeb, by nebyly schopny poskytovat spolehlivé údaje o společnostech pro úřední použití.
B. Řešení
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
<p>Posouzení dopadů analyzuje možnosti politiky v rámci čtyř hlavních otázek relevantních pro plánovaný podnik:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zpřístupnění většího množství informací o společnostech v obchodních rejstřících a/nebo v systému BRIS; 2. propojení systému BRIS s jinými systémy a umožnění lepšího vyhledávání; 3. zajištění náležitého ověření údajů o společnostech před jejich zápisem do obchodního rejstříku; 4. umožnění přímého využívání údajů o společnostech z obchodních rejstříků v přeshraničních situacích. <p>Všechny čtyři posuzované možnosti politiky by vyžadovaly legislativní opatření vzhledem k tomu, že příčiny problémů jsou právní povahy, a jakákoli opatření by musela změnit stávající rámec EU v oblasti práva obchodních společností (včetně systému BRIS). Upřednostňovaná možnost sestává z balíčku upřednostňovaných opatření v rámci každé ze čtyř hlavních otázek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zpřístupnění informací ve vnitrostátních rejstřících / systému BRIS o osobních společnostech, pobočkách společností ze třetích zemí, strukturách a vlastnictví přeshraničních koncernů a místě vedení a místě hlavní hospodářské činnosti; 2. propojení systému BRIS se systémem BORIS a systémem propojení insolvenčních rejstříků (IRI) s použitím jedinečného evropského identifikačního kódu společnosti (EUID) a přidáním nových vyhledávacích funkcí do systému BRIS; 3. povinnost kontrolovat harmonizovaný seznam prvků a dodržovat společné základní postupy k zajištění spolehlivých a aktuálních údajů o společnostech; 4. zásada „pouze jednou“ pro zřizování dceřiných společností nebo poboček v jiném členském státě, harmonizovaný výpis z obchodního rejstříku, vzájemné uznávání některých údajů o společnostech a zrušení formálních náležitostí (apostila).
Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?
<p>Zúčastněné strany v rámci konzultačních činností (veřejné konzultace, konzultace s malými a středními podniky, cílené konzultace se společnostmi, právníky, členskými státy, profesory práva obchodních společností) celkově potvrdily zjištěné problémy a podpořily opatření na úrovni EU.</p> <p>Velká většina zúčastněných stran, včetně malých a středních podniků, se při hledání informací o společnostech v jiných členských státech setkala s obtížemi a všechny skupiny zúčastněných stran (společnosti, obchodní organizace, obchodní rejstříky, právníci, úřady, občané) podpořily zpřístupnění harmonizovanějších informací o společnostech na úrovni EU.</p> <p>Mnoho zúčastněných stran, a zejména právníci, zdůraznilo význam spolehlivých údajů o společnostech pro právní jistotu a mělo za to, že stanovení minimálních pravidel pro ověřování údajů o společnostech před jejich zápisem do obchodního rejstříku by usnadnilo jejich přeshraniční využívání.</p> <p>Zúčastněné strany obecně potvrdily potřebu umožnit přeshraniční využívání údajů o společnostech (včetně uplatňování zásady „pouze jednou“, zavedení harmonizovaného výpisu z obchodního rejstříku, omezení náležitostí).</p> <p>Společnosti a právníci zejména potvrdili překážky, s nimiž se potýkají při zřizování dceřiných společností nebo poboček v zahraničí nebo v jiných přeshraničních situacích (včetně nutnosti znovu předkládat údaje o společnosti, zajistit legalizaci/apostilu a ověřený překlad).</p>

C. Dopady upřednostňované možnosti
Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti? (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)
<p>Balíček upřednostňovaných opatření bude velmi přínosný pro společnosti, zejména pro malé a střední podniky, vzhledem k jeho očekávanému silnému pozitivnímu vlivu na usnadnění přístupu a podnikání na trzích jiných členských států. Společnosti by měly prospěch ze zvýšené transparentnosti, lepší dostupnosti a spolehlivosti údajů o společnostech, a tudíž z vyšší právní jistoty v přeshraničních situacích. Společnostem, které zřizují nové dceřiné společnosti nebo pobočky v jiných členských státech, a všem společnostem, které se zabývají přeshraniční obchodní činností, přinese značné úspory opakujících se nákladů (snížení administrativní zátěže), které se odhadují na přibližně 437 milionů EUR ročně.</p> <p>Větší dostupnost a spolehlivost údajů o společnostech, vyšší právní jistota a lepší propojení mezi rejstříky (díky zásadě „pouze jednou“ a propojení jiných systémů/rejstříků na úrovni EU se systémem BRIS) by měly vést k úsporám pro obchodní rejstříky díky snadnějšímu vyhledávání údajů o společnostech z jiných členských států a menší potřebě požadovat dokumenty od společností.</p> <p>Pokud jde o ostatní orgány veřejné správy, snadnější přístup k většímu počtu souborů spolehlivých údajů o společnostech by usnadnil jejich práci, neboť by mohly nahlížet do údajů o společnostech přímo v obchodních rejstřících a v systému BRIS, a vyžadovat tak od společností méně dokumentů, což by vedlo k určitým úsporám.</p> <p>Očekává se rovněž, že balíček bude celkově společensky velmi přínosný, a to i pro spotřebitele, vzhledem k jeho očekávanému pozitivnímu dopadu na poskytování přístupnějších a spolehlivějších údajů o společnostech v celé EU, což spotřebitelům umožní činit informovanější rozhodnutí při nákupech od společností z jiných členských států nebo při uzavírání smluv s těmito společnostmi. Lepší dostupnost, přístupnost a spolehlivost údajů o společnostech v přeshraničním kontextu rovněž usnadní úsilí v boji proti zneužívání a podvodům, a tento podnět tak přispěje k vytvoření spravedlivějšího jednotného trhu.</p>
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost? (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)
<p>Balíček povede k jednorázovým nákladům pro ty společnosti, které v současné době do rejstříku neukládají určité informace, jejichž výše se odhaduje na přibližně 311 milionů EUR.</p> <p>Výše těchto nákladů bude omezena skutečností, že členské státy by neměly uplatňovat poplatky za podání zvlášť za každou novou položku údajů o společnosti ukládanou do rejstříku. Očekávané opakující se přínosy pro společnosti (vysvětlené výše) by výrazně převážily nad těmito jednorázovými náklady.</p>
Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?
<p>Balíček upřednostňovaných opatření bude díky zlepšení dostupnosti a spolehlivosti údajů o společnostech pro společnosti přínosem a usnadní přístup k financování a zakládání podniků. Možnost přeshraničního využívání těchto údajů navíc povede k významným úsporám opakujících se nákladů (snížení zátěže) pro společnosti, a tím podstatně usnadní provádění přeshraničních obchodních činností a usnadní přístup na trhy jiných členských států.</p> <p>Zvýšením transparentnosti a důvěry v trh, jakož i usnadněním zakládání přeshraničních společností a pozitivním dopadem na přeshraniční činnosti by podnět měl stimulovat přeshraniční obchod, služby a investiční toky, a přispět tak ke konkurenceschopnosti a růstu na jednotném trhu.</p> <p>Tato opatření se budou vztahovat na přibližně 16 milionů kapitálových společností a 2 miliony osobních společností v EU. Vzhledem k tomu, že malé a střední podniky představují 98–99 % kapitálových společností v EU a přibližně 40 % malých a středních podniků se věnuje přeshraniční činnosti, budou mít z očekávaného snížení administrativní zátěže obzvláštní prospěch. Tato opatření, včetně výsledného zvýšení právní jistoty, budou pro malé a střední podniky velmi přínosná, protože tyto podniky nemají zdroje jako velké společnosti a nejasná a složitá pravidla na ně obvykle dopadají více.</p>

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
<p>Tento balíček navazuje na dosavadní vývoj v oblasti práva obchodních společností v souvislosti s digitalizací. Vzhledem k tomu, že obchodní rejstříky musí přizpůsobit své informační systémy, odhaduje se, že tento balíček si vyžádá jednorázové náklady ve výši přibližně 5,4 milionu EUR pro všechny obchodní rejstříky dohromady a opakující se náklady, např. na předběžné ověřování údajů o společnostech, které se odhadují na přibližně 4 miliony EUR ročně pro všechny rejstříky.</p> <p>Členské státy by však mohly vycházet z investic do informačních technologií, které již v posledních letech uskutečnily v souvislosti se systémem BRIS, a vzhledem k tomu, že předběžné kontroly jsou již zavedeny, náklady na přizpůsobení by v případě ověřování měly být omezené. Je také pravděpodobné, že rejstříky, které vybírají poplatky za výpisy údajů o společnostech pro přeshraniční použití, přijdou o část příjmů v odhadované výši přibližně 7,9 milionu EUR pro všechny rejstříky.</p> <p>Pokud jde o ostatní orgány, odhaduje se, že i když orgány odpovědné za apostilaci přijdou o příjmy z této činnosti odhadované na 9,5 milionu EUR ročně, zrušení apostil povede k celkovému snížení administrativní zátěže vzhledem k současné právní nejistotě a souvisejícím lidským zdrojům a času potřebnému k jejich vydávání.</p>
Očekávají se jiné významné dopady?
<p>Uplatňování zásady „pouze jednou“ pro zřizování dceřiných společností nebo poboček v jiných členských státech a propojení systému BRIS s jinými systémy propojení na úrovni EU a s jinými systémy nebo rejstříky na úrovni EU prostřednictvím používání EUID by významně přispělo k vytvoření propojenější veřejné správy v celé EU, a tudíž k digitalizovanějšímu jednotnému trhu.</p>
Proporcionalita
<p>Upřednostňovaná možnost výrazně přispěje ke splnění cílů zvýšit objem a spolehlivost údajů o společnostech v přeshraničním kontextu a k možnosti jejich přímého využití v přeshraničních situacích, aniž by překračovala rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.</p> <p>Podnět je cílený, neboť se zaměřuje na potřeby přímých uživatelů, jako jsou společnosti, další zúčastněné strany a orgány veřejné správy, pokud jde o přístup ke spolehlivým a aktuálním oficiálním údajům o společnostech z obchodních rejstříků, což vyplývá z právních povinností, a jejich využívání v přeshraničním kontextu. Zaměřuje se na přeshraniční aspekty a zavádí řešení, která by nemohly členské státy dosáhnout samostatně.</p> <p>Administrativní zátěž a náklady spojené s upřednostňovanou možností jsou rovněž přiměřené cílům, kterých má být dosaženo. Celkově upřednostňovaná varianta přinese jasný čistý přínos pro podniky i společnost jako celek. Zajistí také právní jistotu a usnadní přeshraniční činnosti, přičemž zohlední stávající vnitrostátní postupy v oblasti práva obchodních společností.</p>
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Legislativní návrh bude obsahovat ustanovení o hodnocení nového podnětu.